Analyysi

Ilmastoriskit hyvä huomioida makrovakauspolitiikan suunnittelussa

Rahoitusvakaus | 22.08.2023 | Samu Kärkkäinen

KIRJOITTAJA

Samu Kärkkäinen
Vanhempi ekonomisti

Ilmastonmuutos saattaa vaikuttaa rahoitusvakauteen jo suhteellisen lyhyellä aikavälillä. Vihreän siirtymän seurauksena pankkien luottoriskit voivat kasvaa, ja yritykset ja kotitaloudet joutuvat varautumaan ilmaston lämpenemisen myötä yleistyviin sään ääri-ilmiöihin. Ilmastonmuutoksen luoma riski rahoitusvakaudelle on systeeminen, joten makrovakauspolitiikalla on potentiaalinen rooli sen hillinnässä. Osa makrovakauspolitiikan nykyisistä välineistä voisi soveltua ilmastoriskien hillintään.

Ilmastonmuutos voi uhata rahoitusjärjestelmän vakautta

Ilmastonmuutoksella on kauaskantoisia vaikutuksia moneen yhteiskunnan osa-alueeseen. Sen lisäksi että ilmastonmuutos luo suoran uhan ympäristölle ja ihmisten terveydelle, synnyttää se riskejä, jotka toteutuessaan voivat heikentää talouden toimintaa. Eräs ilmastonmuutoksen keskeisistä taloudellisista riskeistä liittyy rahoitusjärjestelmään. Rahoitusjärjestelmään ja sen vakauteen kohdistuvan ilmastoriskin lähteet luokitellaan usein kahteen erilliseen kategoriaan: fyysisiin riskeihin ja transitioriskeihin.

Fyysiset riskit liittyvät suoraan ilmaston lämpenemisen aiheuttamiin kroonisiin vaikutuksiin, kuten kuivuuteen ja merenpinnan nousuun, sekä akuutteihin vaikutuksiin, kuten sään ääri-ilmiöiden lisääntymiseen. Nämä muutokset aiheuttavat uhkia esimerkiksi infrastruktuurille tai kansainvälisten tuotantoketjujen toiminnalle. Esimerkkinä voidaan mainita yleistyneet tulvat, jotka voivat vaurioittaa infrastruktuuria ja vaikeuttaa yritysten sekä kuluttajien toimintaa ja lisätä siten riskejä myös vakuutusyhtiöiden ja pankkien kärsimistä taloudellisista tappioista.

Transitioriskit puolestaan ovat riskejä, jotka koituvat siirtymisestä kohti kestävämpää taloutta. Ilmastopoliittiset toimet saattavat vaikuttaa merkittävästi tiettyjen toimialojen kannattavuuteen. Tämä puolestaan voi lisätä riskejä esimerkiksi pankkien kärsimistä luottotappioista. Transitioriski kohdistuu esimerkiksi energia-alan yrityksiin, jotka liiketoiminnassaan hyödyntävät fossiilisia polttoaineita. Jos ilmastopolitiikan myötä fossiilisten polttoaineiden käyttöä rajoitetaan merkittävästi, heikentää tämä näiden yritysten kannattavuutta. Tätä kautta se voi vaikuttaa varsinkin niihin luottolaitoksiin, joiden taseissa on huomattavissa määrin saatavia tällaisilta yrityksiltä.

Niin fyysiset kuin transitioriskitkin voivat toteutuessaan uhata rahoitusjärjestelmän vakautta laaja-alaisesti, eli ilmastonmuutoksesta seuraava riski voi olla luonteeltaan systeeminen. Ilmastonmuutoksesta seuraavat sään ääri-ilmiöt saattavat olla toisiaan vahvistavia tai ainakin toisiinsa yhteydessä[1], mikä luo kerrannaisvaikutuksia.

Lisäksi useat eri rahoitusmarkkinoiden toimijat altistuvat yhtä aikaa samoille fyysisille riskeille, minkä takia esimerkiksi luonnonkatastrofien vaikutukset voivat levitä nopeasti läpi rahoitusjärjestelmän. Jos ilmastoriskit esimerkiksi yhtäkkiä hinnoitellaan uudelleen luonnonkatastrofin seurauksena, omaisuuserien arvo voi alentua äkkinäisesti. Tämä altistaa rahoitusmarkkinoiden toimijat markkinariskille.

Fyysisten riskien merkittävyyttä korostaa myös se, että tällä hetkellä vain noin neljäsosa ilmastonmuutokseen liittyvistä tappioista on vakuutettu EU:ssa.[2] Transitioriski puolestaan voi monipolvisten tuotantoketjujen kautta vaikuttaa sellaisiinkin yrityksiin, jotka eivät suoraan ole

altistuneet ilmastoriskeille. Yrityssektorin laajamittaiset vaikeudet voivat johtaa pankkien luottotappioiden kasvuun ja näin ollen uhata rahoitusvakautta.[3]

EKP arvioi vuoden 2022 ilmastostressitestissään[4], että ilmastoriskit ovat olennaisia suurelle osalle EKP:n valvomista merkittävistä luottolaitoksista. Stressitestissä havaittiin, että laskelman pankkiotoksessa sen korkotulon osuus, joka liittyi 22 eniten kasvihuonepäästöjä tuottavaan toimialaan, oli keskimäärin yli 60 prosenttia kaikesta rahoitussektorin ulkopuolisilta yrityksiltä saatavasta korkotulosta. Merkittävät luottolaitokset ovat stressitestin mukaan vaihtelevissa määrin altistuneita akuuteille fyysisille riskeille. Tähän vaikuttaa vahvasti pankkien lainojen maantieteellinen kohdistuminen.

Yksi EKP:n vuoden 2022 ilmastostressitestin johtopäätöksistä oli, että nykyisellään pankit eivät tarpeeksi huomioi sisäisissä malleissaan ja stressitestikehikoissaan ilmastonmuutokseen liittyvää riskiä. Tämä voi johtaa edellä mainittujen kanavien kautta vaikutuksiin, jotka voivat uhata koko rahoitusjärjestelmän vakautta. Tämän takia makrovakauspolitiikalla on mahdollisesti merkittävä rooli ilmastonmuutoksen luoman systeemisen riskin torjunnassa.

Ilmastonmuutoksen seurauksena kotitalouksiin kohdistuu niin suoria kuin epäsuoriakin rahoitus- ja taloudellisia riskejä

Ilmastonmuutoksen riskit kohdistuvat paitsi rahoituslaitoksiin, myös kotitalouksiin. Vaikutukset voivat olla välillisiä tai välittömiä. Ilmaston lämpenemisen seurauksena yleistyvät sään ääri-ilmiöt ja luonnonkatastrofit saattavat vaurioittaa kotitalouksien omaisuutta ja siten heikentää niiden nettovarallisuutta. Transitioriskin seurauksena työpaikkoja voi kadota, mikä heikentää kotitalouksien taloudellista asemaa. Ilmastonmuutos vaikuttaa kotitalouksiin myös muiden reaalitaloudellisten kytkösten kautta.

Lyhyellä aikavälillä vihreä siirtymä voi nostaa energian hintoja etenkin siinä tapauksessa, jos siirtymä joudutaan toteuttamaan hallitsemattomasti. Yhtäältä uusiutuvien energiamuotojen tuotantokapasiteetti ei vielä ole riittävä yksistään tyydyttämään kysyntää, mikä luo hintapaineita. Toisaalta ilmastopolitiikan välineet, kuten päästökauppa ja erilaiset saastuttaville energiamuodoille asetettavat haittaverot, nostavat fossiilisen energian hintaa. Nousevat energiahinnat voivat ajaa velallisia ahdinkoon, kun käytettävissä olevista tuloista yhä suurempi osuus kuluu energialaskun maksamiseen. Tämä voi heikentää kotitalouksien velanhoitokykyä ja johtaa heikkenevään kykyyn maksaa lainaa takaisin, kasvattaen pankkien luottotappioiden todennäköisyyttä. Energiahintojen nousu tekee kotitalouksista myös herkempiä ulkoisille sokeille, kuten korkotason nousulle tai työttömyyden kasvulle.

Vihreästä siirtymästä mahdollisesti seuraavan energiahintojen nousun vaikutukset kotitalouksiin

voivat olla hyvinkin heterogeenisiä. Kotitaloudet ovat hyvin erilaisia energiatarpeidensa suhteen: siihen vaikuttavat muun muassa maantieteellinen sijainti ja asunnon energiatehokkuus. Toisaalta myös kotitalouden tulotaso vaikuttaa merkittävästi siihen, kuinka haavoittuvainen se on energiahintojen nousulle. Pienituloisilla kotitalouksilla energiakustannukset tyypillisesti vievät verrattain suuren osan käytettävissä olevista tuloista ja taloudelliset puskurit energiakustannusten nousun kattamiseksi ovat rajalliset, joten energiahintojen nousu voi iskeä kovaa etenkin näihin kotitalouksiin. Lisäksi esimerkiksi EU-maat saattavat erota sen suhteen, kuinka voimakkaasti energiahintojen nousu välittyy pienituloisimpien kotitalouksien elinkustannuksiin.[5] Mahdollisuus vähentää kallistuvan energian käyttöä myös todennäköisesti vaihtelee kotitalouksien välillä paljonkin: yksi kotitalous voi kyetä sopeuttamaan energiankulutustaan hintojen noustessa, kun taas toisella kotitaloudella kysyntä voi olla joustamatonta.

Merenpinnan nousu on eräs keskeisistä ilmastonmuutokseen liittyvistä fyysisistä riskeistä. Se lisää tulvien yleisyyttä rannikkoalueilla ja voi johtaa niillä sijaitsevien liike- ja asuinkiinteistöjen merkittäviin vahinkoihin. Jos vahingoittunut tai tuhoutunut kiinteistö on pankkilainan vakuutena, vakuusarvo alenee merkittävästi tai jopa häviää. Yrityskiinteistön ollessa kyseessä myös velallisen kassavirta todennäköisesti tyrehtyy, mikä kasvattaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä. Mikäli kiinteistön vakuutussuoja on puutteellinen eikä velallinen pysty maksamaan lainaa takaisin, aiheutuu pankeille luottotappioita.[6]

Tulvat ja myrskyt voivat vaikuttaa negatiivisesti potentiaalisilla tulva-alueilla sijaitsevien kiinteistöjen ja asuntojen hintoihin, vaikka näille ei suoranaisia fyysisiä tuhoja aiheutuisikaan.[7] Asuntohintojen laaja-alainen lasku lisää pankkien tappioita tilanteessa, jossa velallinen joutuu maksukyvyttömäksi. Riski tappioista voi kasvaa etenkin tilanteessa, jossa pankin lainavakuuksista merkittävä osuus sijaitsee potentiaalisilla tulva- tai myrskyalueilla.

Ilmastoriskit voitaisiin huomioida myös makrovakauspolitiikan suunnittelussa

Yleisesti makrovakauspolitiikan tarvetta voidaan perustella sillä, että yksittäiset rahoitusjärjestelmän toimijat eivät välttämättä ota päätöksissään huomioon toimiensa heikentävää vaikutusta koko rahoitusjärjestelmän vakauteen. Tällöin puhutaan negatiivisesta ulkoisvaikutuksesta. Myös ilmastonmuutokseen liittyvässä rahoitusjärjestelmään kohdistuvassa systeemisessä riskissä on osittain kyse ulkoisvaikutuksista. Useat luottolaitokset altistuvat samoille fyysisille ja transitioriskeille, mikä heikentää koko rahoitusjärjestelmän vakautta näiden riskien realisoituessa. Lisäksi useat luottolaitokset saattavat rahoittaa sellaisia toimialoja ja yrityksiä, joiden toiminta ei ole johdonmukaista ilmastotavoitteiden kanssa. Tämä voi kiihdyttää

ilmastonmuutosta ja voimistaa luottolaitosten kohtaamia fyysisiä ja transitioriskejä.

Esimerkkejä makrovakauspolitiikan välineistä ovat pankeille asetettavat lisäpääomavaatimukset. Tämän lisäksi on välineitä, jotka kohdistuvat suoraan luotonottajiin – etenkin kotitalouksiin. Esimerkiksi asuntolainoille asetettava enimmäisluototussuhde, joka on käytössä myös Suomessa, on tällainen väline.

Ilmastoriskejä voidaan makrovakauspolitiikassa pyrkiä huomioimaan niin pankkeihin kuin luotonottajiinkin kohdistuvilla välineillä. Jotkin jo olemassa olevat välineet voivat soveltua ilmastoriskin lieventämiseen, mutta voi olla tarpeen kehitellä myös uusia välineitä, jotka on erityisesti suunniteltu huomioimaan ilmastoriski. Muun muassa Euroopan järjestelmäriskikomitean ja EKP:n ilmastoriskiä tarkasteleva projektityöryhmä on työssään[8] kartoittanut, soveltuisivatko nykyiset makrovakauspolitiikan välineet ilmastoriskien huomioimiseen.

Pääomapuskurit ja keskittymäraja

Pankkisektoriin kohdistuvia makrovakausvälineitä EU-maissa ovat erilaiset pääomapuskurivaatimukset, kuten kiinteä lisäpääomavaatimus, rahoitussuhdanteen kehityksen perusteella asetettava muuttuva lisäpääomavaatimus, rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäville rahoituslaitoksille asetettavat O-SII- ja G-SII-puskurit, sekä rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus eli järjestelmäriskipuskurivaatimus.[9]

Erityisesti järjestelmäriskipuskurivaatimusta voidaan pitää soveltuvana ehkäisemään rahoitusvakauteen kohdistuvia ilmastonmuutokseen liittyviä riskejä. Sen soveltamista ilmastoriskien hillintään puoltaisi muun muassa sen joustavuus, sillä se voitaisiin asettaa kaikille pankeille tai vain osalle niistä, riippuen pankkien altistumisesta ilmastoriskeille. Lisäksi ilmastoriskien huomioiminen järjestelmäriskipuskurivaatimuksen asettamisessa saattaisi olla nykyisen lainsäädäntökehikon puitteissa helpompaa kuin muiden pääomaperusteisten välineiden kohdalla.

Pankkien ilmastosidonnaisten altistumien suuruus vaihtelee riippuen esimerkiksi niiden myöntämien lainojen maantieteellisestä kohdentumisesta sekä luototettujen yritysten ja kotitalouksien ominaisuuksista. Tämän vuoksi kaikki pankit eivät ole yhdenvertaisessa asemassa ilmastoriskille altistumisen suhteen. Järjestelmäriskipuskurivaateen käyttöä rahoitusvakaudelle koituvien ilmastoriskien lieventämisessä voitaisiin harkita esimerkiksi asettamalla se pankkikohtaisesti. Tämä tarkoittaisi sitä, että yksittäisen pankin lisäpääomavaatimuksen taso määräytyisi sen mukaan, kuinka suuri osuus sen kokonaisriskistä koskee sellaisia vastuita, jotka ovat erityisen herkkiä transitio- tai fyysisille riskeille. Puskurin tason määrittelyssä voitaisiin

käyttää erilaisia mittareita, kuten ilmastoriskillisten lainojen osuutta kaikista saatavista, pankkien omistamien korkean ilmastoriskin arvopaperien arvo suhteessa pääomaan tai ulkoisten luottoluokittajien mittareita.[10]

Järjestelmäriskipuskurivaatimus on mahdollista asettaa myös sektorikohtaisesti. Tällöin lisäpääomavaatimus kohdistuisi vain luottolaitosten tiettyihin vastuisiin.[11] Euroopan pankkiviranomainen EBA on antanut ohjeistuksen[12] sektorikohtaisen järjestelmäriskipuskurivaatimuksen käytöstä. Ohjeistuksessa määritetään vastuiden osa-alueet, joihin vaatimusta voidaan soveltaa. Yhtenä edellytyksenä on, että näihin alakohtaisten vastuiden osa-alueisiin liittyvä riski on luonteeltaan järjestelmäriski. Ilmastoriski voidaan nähdä järjestelmäriskinä, ja muun muassa Euroopan komissio on vuoden 2021 pankkipaketissaan todennut, että sektorikohtaista järjestelmäriskipuskurivaatimusta voitaisiin soveltaa luottolaitosten vastuiden sellaisiin osa-alueisiin, jotka ovat fyysisille tai transitioriskeille altistuneita.

Ilmastoriskien hillitsemiseksi asetettavaan sektorikohtaiseen järjestelmäriskipuskurivaatimukseen liittyy tiettyjä haasteita. Joissakin tapauksissa voi olla hankala määritellä, mitkä rahoituslaitosten vastuut ovat siinä määrin alttiita ilmastoriskeille, että niihin tulisi soveltaa sektorikohtaista vaatimusta. On lisäksi tärkeää, että rahoituksen saantia ei tehdä liian vaikeaksi sellaisille yrityksille, jotka vielä toistaiseksi hyödyntävät liiketoiminnassaan fossiilisia polttoaineita, mutta joilla on uskottava suunnitelma muuttaa toimintaansa kestävämpään suuntaan. Näissä haasteissa voi auttaa EU:n kestävän rahoituksen taksonomia.[13]

Järjestelmäriskipuskurivaatimuksen lisäksi EKP:n ja ESRB:n ilmastoriskiä tarkasteleva projektityöryhmä on ehdottanut, että pankeille voitaisiin mahdollisesti asettaa rajoja sen suhteen, kuinka paljon ne voivat lainata sellaisille vastapuolille, jotka ovat alttiita ilmastoriskeille. Nykyisen lainsäädännön puitteissa EU:n vakavaraisuusasetuksen artiklan 458 perusteella vakausvalvojat voivat soveltaa suurten asiakasriskien enimmäisrajaa. Tämä enimmäisraja kuitenkin kohdistuu pankin yksittäiseen asiakkaaseen tai yhdistyneeseen asiakasryhmään, eikä sillä pystytä ottamaan huomioon esimerkiksi sitä, että tietyt maantieteelliset alueet tai toimialat voivat olla erityisen alttiita ilmastoriskeille.

Onkin ehdotettu, että välinettä voitaisiin mukauttaa niin että se rajoittaisi sitä, kuinka paljon pankit voivat ylipäätään lainata sellaisille vastapuolille, jotka altistuvat fyysisille riskeille tai joiden toimintamalli on hiili-intensiivinen. Mikäli pankki rikkoisi tätä ns. keskittymärajaa, voitaisiin siltä edellyttää tiettyjä toimenpiteitä kuten riskien raportoinnin tehostamista, dialogia makrovakausviranomaisen kanssa sekä vaatimusta suunnitelmasta keskittymäriskin vähentämiseksi.

Luotonottajiin kohdistuvat välineet

Euroopan maissa yleisimmin käytössä oleva luotonottajiin kohdistuva makrovakausväline on enimmäisluototussuhde, joka rajoittaa lainan määrää suhteessa ostettavan asunnon tai muiden lainan vakuuksien arvoon. Useassa Euroopan maassa on tämän lisäksi käytössä muitakin luotonottajiin kohdistuvia makrovakausvälineitä, esimerkiksi sellaisia, jotka rajoittavat lainan määrää tai lainanhoitokustannuksia suhteessa lainanhakijan tuloihin.[14]

Kysyntäperusteisten välineiden tavoitteena on lieventää rahoitusvakauteen kohdistuvia riskejä esimerkiksi varmistamalla, että uudet asuntolainat ovat kooltaan kohtuullisessa suhteessa lainanottajien takaisinmaksukykyyn. Ilmastoriskit voivat vaikuttaa velallisten kotitalouksien lainanhoitokykyyn muun muassa edellä esitettyjä kanavia pitkin, jolloin myös kysyntäperusteisilla makrovakausvälineillä on potentiaalinen rooli niiden hillitsemisessä.

EKP:n ja ESRB:n projektityöryhmä on muun muassa ehdottanut, että kysyntäperusteisia makrovakausvälineitä voitaisiin soveltaa siten, että ne olisivat tiukempia sellaisten lainojen kohdalla, joiden vakuuksina olevat asunnot ovat erityisen alttiita fyysisille tai transitioriskeille. Esimerkiksi tulvariskialueilla sijaitseviin asuntoihin kohdistuvilta asuntolainoilta saatettaisiin edellyttää tiukempaa enimmäisluototussuhdetta. Tämä pienentäisi luottotappioiden riskiä tilanteessa, jossa tulvan seurauksena alueella sijaitsevien asuntojen vakuusarvot laskisivat.

Lisäksi energiatehottomiin asuntoihin kohdistuvilta lainoilta voitaisiin edellyttää tiukempia tuloperusteisia lainarajoitteita. Energiatehottomissa asunnoissa asuviin asuntovelallisiin voi kohdistua nousevia kustannuspaineita korkeampien energiakulujen muodossa, mikä puolestaan saattaa lisätä energiaköyhyyttä ja kasvattaa asuntovelallisten maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä.

Kysyntäperusteisten välineiden erääksi eduksi on tunnistettu niiden joustavuus sekä kohdentuvuus. Toisaalta niihin liittyen on myös tunnistettu haasteita. Yleensä kysyntäperusteiset välineet vaikuttavat vain kotitalouksille myönnettäviin uusiin lainoihin, joten niiden vaikutus rahoitusjärjestelmän iskunkestokykyyn ilmastoriskin suhteen saattaisi olla rajallinen tai ilmetä vasta huomattavalla viiveellä. On lisäksi mahdollista, että tällaisten asunnon ominaisuuksien perusteella eroavien kysyntäperusteisten välineiden käytöllä saattaisi olla muun muassa aluepoliittisesta näkökulmasta merkittäviä vaikutuksia (kiinteistöjen energiatehokkuudessa saattaa olla merkittäviä alueellisia eroja), minkä takia koordinointi muiden yhteiskunta- ja talouspoliittisten toimien kanssa olisi tehtävä huolellisesti.

Ilmastoriskeihin kohdistuvan makrovakauspolitiikan vaikutukset arvioitava tarkkaan

Ilmastomuutoksen riskit rahoitusvakaudelle ovat riippuvaisia siitä, missä määrin ilmastopoliittiset tavoitteet toteutuvat ja ilmaston lämpenemistä kyetään hillitsemään. Tämä ei suoraan ole makrovakauspolitiikan vaikutuspiirissä. Vaikka makrovakauspolitiikalla ei voida suoraan vaikuttaa ilmastopolitiikkaan, voidaan sillä tästä huolimatta tukea ilmastopoliittisten tavoitteiden saavuttamista. Toimiva rahoitussektori on keskeisessä asemassa taloudellisten resurssien tehokkaassa allokoitumisessa, kun siirrytään kohti ekologisesti kestävää taloutta. Makrovakauspolitiikalla on potentiaalisesti tärkeä rooli rahoitussektorin toiminnan tukemisessa ja siirtymän edesauttamisessa.

On kuitenkin tärkeää miettiä myös ilmastoriskeihin kohdistuvan makrovakauspolitiikan mahdollisia haittapuolia. Sellaiset makrovakauspolitiikan toimet, jotka ohjaavat rahoitusmarkkinoiden toimijoita tukemaan ilmastopoliittisia tavoitteita, saattavat johtaa rahoitusvakauden kannalta ei-toivottuihin sivuvaikutuksiin. On muun muassa esitetty[15], että ilmastoriskeihin kohdistuvan makrovakauspolitiikan ensisijainen tavoite tulisi olla rahoitusvakauden turvaaminen, ja tästä näkökulmasta esimerkiksi pankeille asetettavien sektorikohtaisten pääomavaatimusten tai keskittymärajojen mahdolliset sivuvaikutukset olisi arvioitava huolellisesti.

Sektorikohtaiset pääomavaateet saattaisivat johtaa siihen, että rahoitus ei ohjautuisi sellaisille yrityksille, jotka ovat vielä toistaiseksi hiili-intensiivisiä, mutta vihreän siirtymän toimeenpanon kannalta olennaisia. Tämä saattaisi heikentää niiden kykyä sopeuttaa toimintamallejaan kestävämpään suuntaan ja tehdä niistä pidemmällä aikavälillä kannattamattomia. Tällainen makrovakauspolitiikka saattaisi siis jopa pahentaa rahoitusvakauteen kohdistuvaa transitioriskiä. Toistaiseksi fossiilista energiaa tarvitaan edelleen vihreän energian infrastruktuurin rakentamiseksi. Tämä korostaa tarvetta välittää rahoitusta yrityksille, joiden toiminnasta aiheutuu päästöjä mutta joilla on uskottava suunnitelma ilmaston kannalta kestävämpään toimintamalliin siirtymiseksi.

Olisikin tärkeää pohtia tarkkaan, mitkä ovat ilmastoriskeihin kohdistuvien makrovakauspolitiikkatoimien perimmäiset tavoitteet: onko rahoitusvakaus ainoa tavoite, vai pyritäänkö politiikkatyökaluilla lisäksi edistämään ylemmän tason ilmastopolitiikan tavoitteita, kuten kasvihuonepäästöjen vähentämistä? Jälkimmäisessä tapauksessa makrovakauspolitiikkatoimet olisi suunniteltava ja mitoitettava siten, että rahoitusvakauteen ei kohdistu haitallisia sivuvaikutuksia.

Viitteet

1. Ks. esim. Climate-related risks to financial stability (europa.eu) ↑
2. EIOPA and ECB call for increased uptake of climate catastrophe insurance (europa.eu) ↑
3. Ks. myös A case for climate-related macroprudential policy | CEPR ↑
4. 2022 climate risk stress test (europa.eu) ↑
5. Ks. esim. How Europe Can Protect the Poor from Surging Energy Prices (imf.org) ↑
6. Ks. Ilmastonmuutos pahentaa pankkienkin tulvariskejä – Euro ja talous ↑
7. Ks. esim. Dubos-Paillard, Lavaine & Millock, (2019) The effect of flood risk information on property values around Paris; Fisher & Rutledge, (2021) The impact of hurricanes on the value of commercial real estate ↑
8. The macroprudential challenge of climate change (europa.eu) ↑
9. Lisäpääomavaatimus tarkoittaa, että pankin on ylläpidettävä sitovien vähimmäisvakavaraisuusvaatimusten lisäksi määrättyä osuutta korkeatasoisimmasta ydinpääomasta suhteessa sen riskipainotettuihin saamisiin. Ks. Makrovakauspolitiikan lisäpääomavaatimukset tukevat pankkien riskinkantokykyä – Euro ja talous. ↑
10. Ks. esim. Monnin, P. (2021) Systemic risk buffers – The missing piece in the prudential response to climate risks. CEP Policy Brief. ↑
11. Esimerkiksi Saksassa on käytössä sektorikohtainen järjestelmäriskipuskuri, joka on asetettu luottolaitosten asuntovakuudellisille vastuille. ↑
12. EBA publishes final guidelines on the appropriate subsets of sectoral exposures in the application of a systemic risk buffer | European Banking Authority (europa.eu) ↑
13. EU:n kestävän rahoituksen taksonomia ohjaa taloutta vihreämpään suuntaan – Euro ja talous ↑
14. Velkaantumisen riskejä ehkäisevät välineet yleistyvät Euroopassa – Euro ja talous ↑
15. Coelho, R. & Restoy, F. (2023) Macroprudential policies for addressing climate-related financial risks: challenges and trade-offs. Bank of International Settlements, FSI Briefs No 18. ↑

Tässä artikkelissa esitetyt mielipiteet ovat kirjoittajien omia eivätkä välttämättä edusta Suomen Pankin näkemystä.

Asiasanat

ilmastonmuutos, makrovakauspolitiikka, rahoitusvakaus